

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani 1. aprila 1884.

Leto XIV.

Oblakom.

Oj obláci! kám hitíte?
Kám vas nágli véter žéne?
Dvígníte s sobój še méne,
Od zemljé me ponesíte!

Vam so láhka dana kríla,
V zlátu se hrbét vam svéti.
Da na vás bi smél sedéti,
Rádost bi me utopíla!

Ob večérnem žáru stópál
Bi po vašej tam blazíni,
Ter se v strmej visočíni
V belo-svítleem vzdúhu kópál!

Čez goré bi z vámi plával,
Čez poljáne v dáljne kráje,
Brójił zémelj, bi ráje,
Srécnih dvórov ogledával:

Kder nij tuge ni bolésti,
Vesna klije védno mláda;
Kder ljubézen prava vláda,
Vsak po gládkejši hódí césti.

A čemú si ráj zmišljújem
Tu na zémli? — Prázne sánje!
Dókler smrt me ne požánje,
Le zamán po njém vzdihújem!

F-i.

Ivan Durak.

(Ruska pripovedka. — Poslovenil Fr. Hubad. *)

nekej vasi je živel kmet; imel je tri sinove. Dva sta bila pametna, tretji neumen (Durak). Ko je bil oče že star, pokliče sinove k sebi in jim reče: „Sinovi ljubi! čutim, da mi ni več dolgo živeti. Kadar umrem, storite mi zadnje veselje, čujte vsak po jedno noč na mojem grobu. Najstarejši sin prvo noč, srednji drugo, a najmlajši tretjo.“ Otroci mu obljubijo, da bodo izpolnili njegovo željo.

*) Ivan Durak, to je: Ivan neumni.

Skoraj potem umrè oče. Sinovi ga pokopljejo, kakor se spodobuje. Pride prva noč, treba je, da gre najstarejši sin na očetov grob bdét. A ker je bil oženjen, reče ženi: „Daj Duraku pogače, naj pojde on zame na grob očetov.“ Žena pokliče Duraka in mu reče: „Na pogače! pojdi in čuj na grobu za mojega moža.“ — Durak vzame pogačo, zgrabi hrastovo palico v kotu in odide k očetu na grob. Ko pride tjà in posedi nekoliko, zapazi, da ustaje oče iz groba, in zato ga vpraša: „Zakaj ustaješ, očka?“ — Oče vpraša: „Kdo je prišel nočevat?“ — Durak odgovori: „Jaz, očka, tvoj sin, Durak!“ — Na to oče: „No Durak, ker si prišel k meni nočevat, dam ti za to dar.“ Starec zažvižga, hrkne z mladeniškim vzkrikom, z junaškim žvižganjem:

„Sivček, rujavček,
Vešči belec;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim. iz nozdervij (nosnic) mu liže plamen. Ko priteče konj, obstoji pred njim, kakor ukopan, in starec reče: „Glej, sin ljubi, konj je tvoj, ti mu vladaj po mojej smrti.“ Na to pokaže Duraku vso pripravo, kakor: kopje, bojni kij, meč i. t. d. Ko Durak vidi krasnega konja, zahvali se očetu. Starec leže zopet v grob, a Durak sedi vso noč na grobu.

Zjutraj gre domóv. Jedva pride, izprašujeta ga brata: „No Durak, kje si bil?“ Durak odgovori: „Kje? Nočeval sem na očetovem grobu.“

Preide dan, pride druga noč; trebalo je iti čnt na gomilo drugemu bratu; a ta reče Duraku: „Pojdi in nočuj za mene na očetovem grobu, tudi jaz ti dam za to pogače.“

Durak vzame vesel pogačo, prime palico in odide na grob. Prišedši, posedi nekoliko na grobu. Skoraj sliši, da oče ustaje in vpraša: „Kdo je prišel nočevat?“ „Jaz, očka, tvoj sin Durak!“ Na to reče starec: „Ker sta se polénila tvoja brata priti vsak po jedno noč na moj grob, podarim ti še drugega konja, mnogo boljsega od prvega.“ Potem zažvižga starec, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim pokrikom:

„Sivček, rujavček,
Vešči belec;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu suče plamen. Jedva pribeži, že stoji pred njim, kakor ukopan. Tedaj reče starec Duraku: „Glej, sin ljubi, to ti je drugi konj. Kadar ti ga bo treba, zažvižgaj tudi ti takó.“ Durak vidi, da je ta konj še boljši od prvega in zahvali se očetu.

Starec spusti konja in leže zopet v grob. Kadar noč mine, gre Durak domóv.

Ko pride tretja noč in je bila vrsta, da gre nočevat on sam, niso mu dali več pogače, nego ogorelo skorjo kruha. Durak vzame skorjo, ide k očetu in sede na grob.

Kmalu vidi, da je oče vstal in čuje ga, da vpraša: „Ali si prišel nočevat ti, Durak?“ Durak reče, da je on. Zatorej reče starec: „No, sin ljubi, ker si prišel tudi poslednjo noč nočevat k meni, podarim ti tudi zadnjega konja.“ Zažvižga starec, hkrne z mladeniškim žvižgom, z junaškim vzvikom:

„Sivček, rujavček,
Vešči belec;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva pribeži, že stoji pred starcem, kakor ukopan. Starec reče: „Glej, sin ljubi, tu ti je tretji konj, zapoveduj mu, kakor tebi drago. Le svojima bratoma, mojima sinoma ne reci ničesar.“ — Durak obljubi, da jima ne pové ničesar, v tem pa vidi, da je ta konj mnogo lepši od prvih dveh. Na to se oprósti starec s sinom in mu reče: „Sin ljubi, zdaj me ne bodeš videl več.“ Leže v grob, a Durak sedi vso noč na grobu. Zjutraj gre domóv in ne pové nikomur ničesar.

Potem začneta deliti brata očetovo imovino; ali delila sta le sebi, Duraku nista dala ničesar. Zato reče on: „Kaj pa bo meni, bratec?“ Ona dva mu odgovorita: „Bodi zadovoljen s tem, da te bodeva redila.“ Takó je ostalo; Durak je živel v miru z bratoma.

Ne daleč od vasi, kjer je živel Durak, bilo je mesto, v katerem je gosposdoval kralj. Imel je tri hčere za možitev. Nekega dne pokliče kralj hčere k sebi in jim reče: „Hčere ljube! Dorasle ste že vse, zatorej je čas, da govorimo o možitvi.“ — Hčere mu odgovoré, da bodo delale po njegovem povelji. Kralj jim reče, da jim samim prepušča izbirati si ženine. Zatorej reče najmlajša hči: „Milostivi očka! če dajete táko milost in nam dovoljujete izbirati si ženine, zapovejte ograditi sodnje mesto in postavite na tem mestu dvanajst kron. Kdor želi vzeti mene za ženo, ta naj preskoči na konju vseh dvanajst. A vi očka izvolite poslati po raznih carstvih oznanilo, da bi prišli vsi, in razglasite, kateri dan se jim je sniti.“ Kralj je ljubil hčer, in zatorej jej ni odrekel prošnje; zapovedal je ograditi sodnje mesto in postaviti dvanajst kron. Na to pošlje po raznih kraljestvih oznanilo k raznim kraljem in razglasi, kateri dan je priti. Po vsem mestu se je raznesla vest, da se snidó kralji in silni mogočni junaci ter iz drugih zemelj poslanci. Končno pride vest tudi v vas, v katerej je živel Durak z bratoma.

Kadar pride ostanovičeni dan, začneta se pripravljati brata, da bi šla v mesto gledat, kako bodo kralji in silni, mogočni junaci na konjih preskakovali dvanajst kron. Kadar vidi Durak, da se pripravljata brata na odhod, začne ju prositi s peči, na katerej je sedel: „Bratec, kam li ideta?“ Brata mu odgovorita, da gresta v mesto gledat raznih kraljev in junakov. Durak jima reče: „Vzemita, bratec, i mene s seboj!“ Ali ona zakričita: „Kam bi šla s teboj, Durak; kaj znaš ti? Ali bi te vzela s seboj za strášilo?“ Na to ne reče Durak ničesar, a ona se odpravita v mesto. Kadar odideta, zleze Durak s peči in reče ženama: „Dajta mi košek; od žalosti pojdem v gozd, da nabere m gob, ker me brata nista vzela s seboj.“ Ženi mu daste košek in Durak gre v gozd po gobe.

Kadar pride v les, vzame košek z rame in ga obesi na drevo. Potem zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim vzkrikom :

„Sivček, rujavček,
Vešči belec ;
Stoj pred mano,
Kakor list med travo !“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priteče, že stoji pred Ivanom Durakom, kakor ukopan. Durak mu zleze v uho, prileze skozi drugo zopet ven in postane tako krasen mladeneč, da ni povedati, ni se domisliti, ne s peresom popisati. Séde na konja in odjaha naravnost v mesto. Kadar dohití brata, zavpije že iz daleč na nju, naj se mu ogneta. Brata se mu ogneta hitro, ali on ju začne biti z bičem, ko ju doide. Brata ga prosita s solzami v očeh, naj ju ne bije in pravita, da nista storila nobene krivice, a on le upije nad njima, zakaj se mu nista ognila. Potem jaha dalje.

Kadar pride na sodnje mesto, najde zbranih množico kraljev in silnih junakov. Mesto je bilo ograjeno. Gledalci odpró takemu junaku, kakeršen je bil Durak, takój ogrado. Kadar ga ugledajo kralji in junaki, začudijo se vsi konju in njemu samemu, ker ni imel nikdo takega konja, nikdo ni bil takó krasen kakor Durak. Vsi so ga gledali, vsi želeli poizvedeti, iz katerega carstva je. Ali Durak je gledal takó temno, da se ga nihče ni upal nagoovoriti. Pride čas, in začeli so preskakávati dvanajst kron. Nihče jih ni mogel preskočiti več, nego trí. Pride red na Duraka. Ta pojaha nekoliko kratí po sodnjem mestu sém ter tjà in potem skoči ; ali konj njegov ni mogel preskočiti vseh dvanajst kron, preskočil jih je samó šest.

Kralji in junaki so se mu čudili. Kadar Durak vidi, da se mu ni posrečilo preskočiti vseh kron, zapusti sodnje mesto ; v trenutku je bil vsem izpred oči ter je jahal domóv. Pride v gozd, skoči s konja, vzame s sebe oklep, razsedla konja, zaveže mu jermena in ga izpusti, rekoč : „Dobri konj, idi po čistem polji in po zelenih logih ; kadar te bodem klical, pripravljen bodi !“ — Nato obleče svojo obleko, vzame košek z drevesa ter gre iskat gob. Ker je jemal vsako, kakeršna je bila, nabral jih je kmalu poln košek. Odnese ga domóv. Ženi ogledate gobe in zapazite, da so same mušnice in škripice, katerih ni varno jesti ; razsrdite se in ga psujete : „Zakaj si, Durak, nabral takih gob ? Kdo jih bode jedel razven tebe ?“ Durak odgovori : „Kaj še vse, gob grem nabirat, a še tega ne pogódim !“

Ne dolgo in brata prideta domóv ter začneta pripovedovati, da sta videla mnogo kraljev in silnih, mogočnih junakov. Opisujeta njihove konje in pripovedujeta tudi o Duraku (poznala ga nista, tudi takrat ne, ko ju je pretepel). „Prijahal je,“ takó pripovedujeta brata, „tudi junak, prelepe rasti, dragocene obleke ; njegov konj je bil takó lep, da se mu je vse čudilo. A pri vsem tem je bil tak ošabnež, da je naju neusmiljeno pretepal, ker se mu nisva izógnila s poti. „Durak sedí pri peči in roče : „Nu, brateca, ali vaju nisem dobro naklestil ?“ Ali brata zakričita nad njim. „Kaj blódiš, Durak ? Ta junak je bil prekrasen, in pri tem nenavadno močan ; a ti sedí pri peči, ter ne govori ničesar, če kdo sliši, kar govoriš, zapró te, in še nama bode gorjé.“

Kmalu potem se brata odpravljata zopet v mesto. Durak ju prosi: „Kam li gresta, brata?“ Brata mu odgovorita: „V mesto ideva, da pogledava kralje in silne, mogočne junake.“ Durak ju prosi, da bi ga vzela s seboj, ali ona dva ga ne vzameta in odjahata sama.

Po njihovem odhodu zleze Durak s peči, vzame košek in gre po gobe. Kadar pride v les, dene košek z rame in ga obesi na drevo.

Na to zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim pokrikom:

„Sivček, rujavček,

Vešči belec;

Stoj pred mano,

Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva pribeži, že stoji pred njim, kakor ukopan. Zdaj mu Durak zleze v úho in skozi drugo zopet vèn in postane takó lep mladeneč, da ni mogoče povedati, ni domisliti se, niti popisati s peresom. Sede na konja in odjaha v mesto. Jahajoč dohití brata ter jima zakriči: „S póti!“ Brata se ogneta, ali on pride jedva do njih, začne ju biti z bičem in odjezdi. Kadar prijaha na sodnje mesto, spusté ga v ogrado. Tu se pokloni junakom in stopi v red z družimi. Pride čas in junaki so začeli preskakávati krone, ali niti šest jih ni nobeden preskočil. Pride red na Duraka. Durak jaha na sredo sodnjega mesta, jaha nekoliko kratí sèm ter tjà, naposled skoči s konjem ter preskoči devet kron. Ker ni preskočil vseh dvanajst, obrne se in zbeži v gozd nazaj. Tam razsedlá konja, sleče oklep, zaveže vse skupaj konju za sedlo ter ga izpustí. Obleče zopet kmečko obleko, obesi košek na ramo in gre iskat gob. Nabere jih, kolikor mu jih je prišlo pod roki in jih nese domóv. Kadar vidite ženi gobe, začnete ga karati: „Tebe bove redile s temi gobami!“ Durak na vse to ne reče besede, zleze na peč in obsedí. Kmalu prideta brata iz mesta in začneta pripovedovati, kaj sta videla. Med drugim pripovedujeta: „Prijahal je tudi junak, mladeneč; imel je konja, kakeršnega ni imel nobeden drug. Ali bil je tak osornež, da je naju pretepal na potu, ker se mu nisva izógnila.“ — „Nu ali vaju nisem tepel jaz?“ oglási se Durak na peči. Brata zakričita nad njim: „Kaj mélješ, Durak? Zvezali te bodo in še nama se ne bode dobro godilo.“ Durak obmolčí in sedí ves dan na peči.

Tretji dan se odpravljata brata zopet v mesto. Durak ju prosi: „Vzemi me, brata, s seboj.“ Ali ona dva odgovorita: „Čemu bi jemala tebe, Duraka? Ali bi te gonila s seboj za strášilo, da bi se ljudje smijali!“ Durak obmolčí, brata odideta. Zdajei Durak zleze s peči vzame košek in gre po gobe. Kadar pride v les, obesi košek na drevo, zažvižga, hrkne z mladeniškim žvižgom, z junaškim pokrikom:

„Sivček, rujavček,

Vešči belec;

Stoj pred mano,

Kakor list med travo!“

Konj priteče, zemlja se strese, iz ušes se mu vije dim, iz nozdervij mu liže plamen. Jedva priletí, že stoji pred Durakom, kakor ukopan. Durak mu

zleze skozi uho v glavo in skozi drugo uho zopet vên ter postane takó krasen mladenec, da se ne more povedati, niti s peresom popisati. Obleče ju-naško opravo, sede na konja in odjaha.

Ni prijahal še do mesta, da doide brata. Zavpije nad njima, naj se mu ogneta s pótí. Kadar pride do njih, začne ju bítí z bičem. Brata ga prosita: „Usmili se naju, milostivi gospod! Zakaj naju biješ, saj ti nisva storila ničesar.“ — Durak jima odgovori: „Zakaj se nista izógnila, kadar sem začel kričati?“ Na to odjaha v mesto. Prijaha na sodnje mesto.

Gledalci mu odpró ogrado, Durak se pokloni kraljem in silnim, mo-gočnim junakom in se postavi v réd. Kadar ga zagledajo, ne morejo se na-čuditi njegovemu konju. A ker je bil Durak sam zeló lep, želel je vsak ve-deti, od kod je domá. Ali on ni govoril z nobenim, in tudi nobeden ni smel k njemu, da bi ga vprašal.

Kadar pride čas, začeli so junaki preskakávati krone, ali izmed vseh junakov niti jeden ni mogel preskočiti vseh dvanajst. Pride red na Duraka. Jaha nekoliko kratí po sodnjem mestu, naposled jaha proti dvanajsterim kronam, izpodbode konja in preskoči vseh dvanajst ravno pred kraljičino, katera je sedela tam in je gledala, kako skačejo kralji in junaci. Kraljičina ga udari s pečatom na čelo, da se mu naredi na čelu takój zvezda, katera je sijala, kakor sonce.

Durak odjaha hitro domóv.

Kraljeva hči pride z dvanajstimi kronami in oče jej reče: „Ljuba hči! kar si želela, dosegla si; ali kje poiščeš krasnega ženina? Nihče ne vé, od kod je domá; k temu je morebiti že oženjen. Zato ti svetujem, hči ljuba, izberi si ženina izmed prišlih kraljevičev, kakor ste storile že tvoji sestri.“ Ali mlajša hči mu odgovori: „Gospodar milostivi, očka moj! ker ste nam že dovolili, da si izbiramo ženine po svojej volji, prosim vas, da me ne silite v možitev.“

V tem, ko so takó govorili, prijahal je bil Durak že v gozd. Skoči s konja, sleče bojno opravo, vzame sedlo s konja in ga pusti po lesu, a sam obleče kmečko obleko, dene košek na ramo in gre ískat gob. Ker je jemal vsako, kakeršno je dobil, nabral jih je hitro dosti. Čelo si obveže z robeem, da bi se mu ne videla zvezda in odide domóv. Domá oddá gobe ženama. Jedva jih pogledate, začnete ga karati, da je prinesel takó slabih. Durak ne reče besede in zleze na peč.

Kmalu prideta brata iz mesta in začneta hvaliti kraljeviče, katere sta videla v mestu. Pripovedujeta tudi, da je prijahal prekrasen junak na lepem konji, kateremu se je vse čudilo. „Ali junak je velik surovež“ pristavita brata, „ker je naju tepel že trikrat na potu. Durak na peči reče: „Ali sem morda jaz vaju tepel?“ Brata zakričita: „Kaj veš ti, Durak?“ Kadar sta brata sedela pri jedi, odveže si Durak čelo in razsvetlí vso izbo z zvezdo, ki jo je imel na čelu. Ospela vprašata ga brata: „Kaj počenjaš, neumnež?“ A on odgovori: „Nič!“

(Konec prihodnjíc.)

Kralj v kmečkej koči.

Mesec april je vselej in povsod muhast. Često izvabi lep dan meseca aprila ljudi brez dežnikov iz mesta, a nenadoma jih potem oblije s plôho, ter opére takó, da so mokri do kože. Taka bi se bila tudi zgodila plemenitemu gospodu, ki se je lepega dne meseca aprila izprehajal zunaj mesta ter naglo bližajočej se plôhi komaj ušel pod strehe ubožne kmečke kočje, ki je stala ne daleč od mesta. V koči je našel gospod suho, blede ženo in kôpo otrok, katerim je gledal glad že skozi oči. Po prijaznem pozdravu poprosi gospod, naj mu dovolijo, da ostane pri njih pod streho, dokler plôha ne preneha, in videč toliko uboštvo, vpraša ženo: „Ali se vam morda ne godí dobro?“

Žena: „Še bi lahko izhajali, ako nas bi le dolgovi tako hudo ne tlačili. Vedno delamo pridno in štedimo, prebijamo glad in bédó, ali vse zamán! Kadar si kaj prihranimo, izvestno pride kaka nesreča in — zopet smo v pomanjkanji in stíski. Takó tudi zdaj. Dolg nam je plačati, in če tega ne storimo v tednu dni, prodali nam bodo vse, kar imamo. Bog moj! da bi le ta dolg mogli izplačati, potlej bi bili že na boljsem.“

Gospod: „Ali je dolg velik, o katerem govorite?“

Žena: „Za nas je pač dosti velik; z obresti vred iznaša okroglih 30 goldinarjev.“

Gospod: „Veste kaj? idite v mesto in prosite kralja, da vam pomore v tej nadlogi. Kralj to lahko stori, in nadejam se, da bođe tudi rad storil.“

Žena: „O ubogi kralj; njega itak vsak dan nadlegujejo ljudjé. In jaz uboga sirota, kako bi se upala pred kralja!“

Gospod: „Zakaj bi si ne upali, saj ima kralj dosti denarja.“

Žena: „Znam, da ga ima; ali vsak studenec jedenkrat usahne. Tudi to znam, da je naš kralj jako usmiljen in dober; a naj bi vsem ljudem dolgove poplačeval, preveč bí mu bilo.“

Gospod: „Ako bi jaz bil v vašem stanu, poskusil bi vender svojo srečo. Ako bi šlo, dobro; ako ne, ostalo bi pri starem.“

Žena: „Vse je lepó, kar govorite, ali kako bi jaz uboga sirota znala s kraljem govoriti?“

Gospod: „Ravno takó, kakor zdaj z menoj.“

V tem stopi mož v hišo. Ko ugleda tujega gospoda v svojej siromašnej koči, poklekne predenj, poljubi mu roko in reče: „Kolika milost zame, da je sam presvitli kralj pod mojo ubožno streho!“ Kralj reče možu, da naj vstane ter vzprejme zahvalo, da je vedril pod njegovo streho. A ženi reče: „Nu, zdaj vender ne bote pomišljali več kralja pomoči prositi, ker on sam želi tega.“

Zna se, da je zdaj žena na koleni padla, kralju s solzami roko poljubovala in komaj jeeljala besede: „Kralj svitli! prosim milosti.“

Kralj se je zdaj še prijazno z otroci razgovarjal, a žena je pogrnila bel prt na stolec ter prosila kralja, da sede, dokler dež ne preneha.

Kadar se je izvedrilo in kralj odhajal, rekel je možu: „Jutri ob jedenajstj uri pridite k meni!“

Takó se je tudi zgodilo. Druzega dne je mož prosil dovoljenja, da bi smel pred kralja. Dovolilo se mu je, in dobil je toliko denarja, da je takój lahko poplačal ves dolg, in še mu je ostalo toliko, da si je gredoč kupil kozarec vina, a ženi in otrokom mesá in pogače, katere že leto in dan niso bili okusili.

Vsak večer sta potem oče in mati molila z otroci pri večernej molitvi še po jeden „Oče naš“ za svojega dobrega kralja. *Prosto poslovenil J. S-a.*

Nekaj danes, nekaj jutri.

Žena je imela veliko njivo korenja. Dan na dan ga je hodila plét; ali vselej, kadar koli se je ozrla po prostornej njivi, vzdihnila je ter séla v senco počivat, misleč: „Kaj bi se trudila, saj ga takó ne morem vsega opléti, ker ga je toliko!“ Takó je bilo vsak dan.

Njen mož skoraj opazi, da ne pleve in kaj jej ne hodi prav. Zatorej jo sklene ohrabriti, da bi se poprijela dela. Gré na goro, ki se je vzdigala blizu njive in prišedši na vrh, jame na ves glas kričati: „Nekaj danes, nekaj jutri! Nekaj danes, nekaj jutri!“

Žena sliši njegov glas in misli, da jo opomina nebó k delu, ker prihaja glas z vrha dôli. To jo takó opogúmi, da začne hitro in pridno pléti in res opleve v kratkem vso njivo, da-si je bila velika.

„Nekaj danes, nekaj jutri!“ in zvršil bodeš vsako delo, bodi si še takó težko in veliko. *Zapisal J. Rôsa.*

Vzpomlád.

Vígred ljubi, *) vígred mli!
Spet obsévaš tí naš kráj;
Dnévi so se raztegníli
In prinéšli zémљи ráj.

Sneg izkópnel je z ravníne,
Zíma zlézla na goré;
Brda zópét in dolíne
V toplem solnci zelené.

Čarodéjnih ptíčev glási
Z búkovja se čújejo,
Ki ob gnézdnem svojem časi
Svét razveseljútejo.

Zdaj mladóst je spóne snéla,
Sree živo jej kípi,
Ker vzpomlád se je pričéla,
Dóba sládká blagíh dníj.

Le radúj se, skáči, klíči,
Srécna, draga tí mladóst!
Tudi tebe cvétje díči,
Skríva se tí še brídkóst!

A. Pin.

*) Vígred, der Frühling, uprav: der nach auswärts gewendete Gang (der Sonne). Ta beseda rabi koróškim Slovénom, kateri jo govoré vedno v moškem spólu: lép vígred, a ne: lépa vígred, kakor mi píšemo, kar je nápačno. Jednacíh, na glagole oprtíh samostavnikov moškega spóla imamo obilo, na pr.: západ, násad, príhod, záhod, náhod itd. Vígred znači isto, kar: ízgred. *„Ured.“*

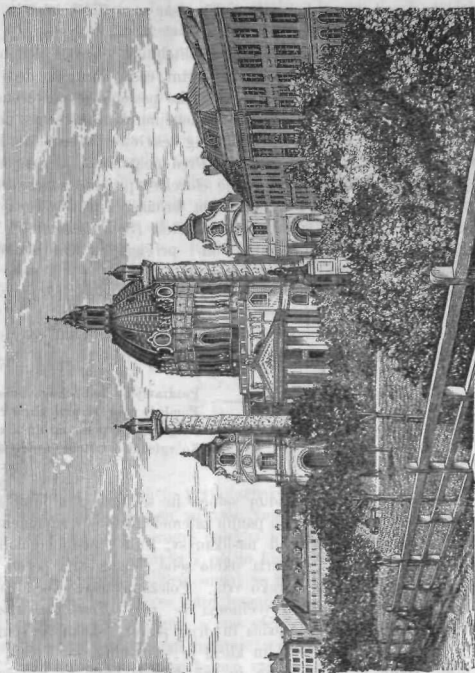

Dunajske slike.

Karlova cerkev.

o prekrasno cerkev v stolnem mestu našega cesarstva je dal zidati slavno znani cesar Karl VI., ki je bil takó skrben oče svojim podložnikom, da ga bodo zaradi občekoristnih stavb pómneli narodi, dokler se bodo šteli véki. Leta 1713. je razsajala po Dunaji strahovita kuga, in pobožni cesar Karl VI. je obljubil, da hoče pozidati krasno sve-

Karlova cerkev.

tišče Bogu v zahvalni dar, ako odvrne od njegovega ljubega stolnega mesta smrtno šibo. In da je presvitli cesar bil zvest svojej obljubi, to nam kaže napis nad krasnim od korintskih stebrov podpiranim cerkvenim portalom: „Vota mea reddam in conspectu timentium Deum.“ To se po naše pravi: „Pred obličjem bogaboječih bodem izpolnjeval svoje obljube.“ — Drzovito v zrak kipeča visoka kupla mogočno krije podolgo-okroglasto ladijo veličastnega, v

romanskem zlogu postavljenega dvojestólpnega svetišča. Spredaj ob straneh sta na desno in levo dva prosto stoječa po 45 metrov visoka in po 4 metre debela stebra. Oba sta polna bazreliefov, ki nam kažejo po vsej svojej višavi najznamenitejše dogodbe iz življenja cerkvenega patrona sv. Karola Boromeja. V notranjih prostorih te prezale hiše božje je vse polno štukaturnih ólepšav in prekrasnih malarij. Tudi mramorja in zlatenine se vidi toliko, da mora človek, vse to ogledajoč, radosten vzklikniti: Da, gospod, kateri je dal Najvišjemu v čast ta zali tempelj postaviti, ljubil je v resnici lepoto Njegove hiše!

Osnovni kamen k tej cerkvi je položil cesar sam 1716. leta, in zidanje je bilo zvršeno 1737. leta.

Takój v bližini Karlove cerkve stoji „politehnika,“ palači podobno poslopje, katero je dal 1818. l. postaviti nesmrtni cesar Fran I., ded našega presvitlega cesarja Frana Josipa I. To velikansko poslopje je posvečeno višjej obrtnej izobraženosti, kar nam kaže njega umeteljno okinčano čelo z nemškim napisom: „Der Pflege, Erweiterung, Veredelung des Gewerbfleisses, der Bürgerkünste, des Handels. Franz der Erste.“ — Pred politehniko je nasajen vrtič, v katerem je mnogo ličnih klopí, ki vabijo človeka v prijetno senco. Ob sredi tega vrtiča je na visokem kamenenem stalu bronast kip slovečega Jožefa Ressel-a, rodom Slovana, ki je izumil barkino vrtélo (Schiffsschraube). Ta veleumni mož je skozi Ljubljano potujoč umrl pri nas na Kranjskem in je pokopan na pokopališči sv. Krištofa v Ljubljani.

Vzpomládna bučela.

Pozdravljena bodi, draga bučela!
 Pomládi tedáj si prvi klicar?
 Dviguje se v prsih mi duša vesela,
 Ko vglédal sem tebe, nedolžna stvar!

Levstik.

Prisijalo je na nebó vzpomládno soluce in se uprlo s svojimi žarki v ulnik. Čudno so sévale na posameznih panjih zateméle podobe v rumenem svitu.

Iz žékna*), nad katerem je bil naslikan sv. Duh v podobí goloba, prilezla je bučelica. Zaspano se je ozrla okolo sebe, razprostrla peroti in odfrčala. Lahna sapica jo je nesla preko vrta. Poležana trava se je že vzdigovala in zelenela. Drevje je bilo večinoma še golo. Tam pod kozolecem, kjer so rastle še na grédi kurja črevica in drug plevel, skakal je ščinkovec. Odét je bil v zeleno-rudeč kožušček, in klical je: cink-cink. — Frčala je bučela mimo hiše. Okno je bilo odprto in pri oknu je bralo na rudečo knjižico dekletee, takó ljubeznivo dekletee! Po strehi so kričali vrabci, a nad hišnimi vrati je popravljala lastovica staro gnezdo. Ko je ugledala bučelico, zaletela se je proti njej in skoraj bi jo bila ujela. A vender je ní!

Od strahú je trepetalo v bučelici sréc, ko je hitela naprej, na polje. Tu sta kmet in njegov sin orala njivo. Nemirno sta stresala konja svoji glavi.

*) Luknja v panji, koder hodijo čebele noter in ven.

— Kadar sta prišla koncem njive, ostrgal je kmetič z ótiko prst z lemeža, deček je obrnil konja in načél se je nov rázor. —

Bučela je frčala nad kmetom naprej preko polja in priletela do potoka. Lahno so polzéli valčki preko belih kamničkov in žuboreč pozdravljali cvetice poleg obrežja. In teh je bilo nebrojno. Zvončki so zvonili pozdrav vzpomládi. Modri podleski so dvigali ponosno svoje glave k višku, in ondu pod mahovitim hrastom na vlažnih tleh so rumenéle trobentice. — Bučelici se je tu dopadalo in sedla je na golo hrastovo vejico. In prišli so otroci in trgali cvetice. Dečki so jih devali za klobuk in veselo vriskali, a deklice so si jih pripenjale na nedrija. Jeden izmej otrok, plavolas deček, sedel je na breg, trgal trobentice in jih metal v vodico. Zraven je govoril: „Vodica, urna vodica, nesí trobentico doli v reko in po reki naprej! A tí trobentica plavaj in plavaj. In kadar prideš v veliko mesto, ustavi se pred mostom in poglej proti visokej hiši. Ondu bo slonela pri oknu črnolasa moja sestrica. In kadar jo ugledaš, zatrobi jej iz reke moj pozdrav!“ — Trobentica je plavala po potoku naprej in izginila pri ovinku dečkovim očém . . .

Rada bi bila bučelica ostala še tu, a morala je odleteti. Hitéla je preko travnikov. V meji je stala sliva odeta v vzpomládnó obleko. Bučelica je sfrčala k njej in jej zabrenčala pozdrav. Od radosti je sliva zatrepetala: Cvetje se je vsulo kakor sneg od nje. Medéna vonjava se je širila med njenim vejevjem in daleč okolo njé . . . Bučelica je letala od cveta do cveta, pijoč sladko pijačo in nabirajoč obnožja. *) Kadar se je nasrkala in obložila, breščala je domóv v svoj panj, na katerem je bil naslikan sv. Duh v podobi goloba. — A domá je povedala vesele novice svojim sestricam in skupaj so frčale potem preko vrta, mimo hiše, nad njivami, potokom in travniki k belo cvetočej slivi. — A solnce je sijalo z jasnega neba in gorka sapica je pihljala . . .

Ksaverij.

— × —

Pólšja lóv.

Kadar se primaknejo prvi jesenski dnevi, to se bliža tudi pólšja lóv. Zeló velíki pólharji so naši Notranjci. Vsak móž, bodi si bogat ali ubožen, ima v drugej polovíci kimavea méseca in v začetku vinotoka ali kozoprška dovolj opravka s pólšjo lovjó. A vsako leto nij jednako pólšno. Če obrodí bukev mnogo žirú, ondaj se pokaže tudi obilo polhov. Kadar pride táko leto, tedaj je tudi ves gozd jeseni živ ljudíj po dnevi in po nóči. Po dnevi sekajo in tešejo tesarji, a pod vóčer pridejo pólharji z lovskim orodjem. To orodje se po Dolenjskem imenuje: samóstrel, samóstrela, móškega spola: Selbstgeschoss, ker se sam ó vzprózi, a po Notranjskem: šklòp, tudi móškega spola, od laške besede: schioppo, das Geschoss, die Flínte. Pravi pólhar s sobój prinese obilo samóstrelóv. Kadar si ubere mesto, katero mu je bilo znano úže od poprejšnjih lét, še za vída okolo po bukovem drevíj nastavi samóstrele, natakne na dolge prékle. Samóstrel je lesén, podoben škatli, ter ima zunaj na sebi jekléno, próžno vzmét, pritrjeno takó, da na

*) Obnóžje je to, kar nabirajo bucele na krtačice svojih nožíc.

jeden konec deneš vádo (Köder), v laško olje omôčeno cúnjico (Dolenjcu rabi umeščána, razpolovljèna, z laškim oljem namazana bruska ali jabolko), a drugi konec je v zvezi s pokrovom, in to takó, da, kadar se polh kóličekaj z gobcem dotakne vade, vzprózi se takój vzném, katera ga s pokrovom za vrát pritisne ter zadavi. Posebno dobro je samóstrele nastavljàti na téčinah ali odrih, rekše tam, kder je poleg bukve blizu druga bukev ali vítká lvoja. Če ima pólhar srečo, to na takej téčini v jednej samej noči ujame po pet ali še po več polhov, ki so hoteli téči s tega drevesa na óno, zaradi česar je samóstrel nastavití vselej tja, kder se tega drevesa veja naslanja na ónega drevesa vejo. Kadar so samóstreli nastavljeni, zakuri se tudi ogenj, ker je nočiti v gozdi, in jeseni zebe po noči; a tudi svetlobe je treba, da pólhar često preišče nastavo, če se je ujel kak polh, katerega iznáme, in takó stvorí prostor družemu. Posebno bogate so pólšine, rekše votline po drevesih in skalah, iz katerih za mraka polhi gredó na pašo. Pred táko votlino se nastavi navadna pást, in vánjo se ujame vsak polh, kateri sili venkaj. Pripétilo se je uže, da jih je pólhar iz jedne pólšine dobil po 20 ali še po več; a vender se tudi naključí, da se človek s pólšino zamán trudi. Podlásica, ki nij mnogo daljša od polha, stvorí v pólšini obilo zléga: kar sama ne pokolje, to prepodí. Tudi gad, ki po gosto zaleze v te vrste duplo ali votlino, prežene vse polhe, da se razbegnejo, Bog vé, kam. Če je pólšno leto in če pólhar pogodí pravo mesto, ondaj ujame do po 60 polhov na noč. Res je to obilo, a tem drobnejši so tudi polhi: posebno zajéten starínce bí jedva tehtal pol kilograma; ali taki so redki. Dober jedèe, kakeršen je vsak pólhar stare mere, kadar mu je vso noč prebiti v gozdi na planem, potrebuje 6 polhov, katerih je vsak pečen v svojej másti. Nótranjec in Dolénjec tolstega polha uživata v slást, a Gorénjec bí se ga niti ne doteknil, ker se mu gnusi, kakor miš ali podgana, s katero si je v ródu. Od polhove kožúhovine se delajo kúčme pólhovke; a te kožice, dokler so še mokre, dájó v živež tudi svinjam, katerim so vrlo po gódi. Polhova mast je dober lék od ozeblíne. Ž njo po zimi eerkvenim uram po nekatere kraje mázejo kolesca, ker ta tolsča nikoli ne zmrzne.

O polhu se pripovéda mnogo čudnega. Pričajo, da na sv. Mihela dan hudiči polhe na Oblóke ženó v seménj. A nekakov pólhar tega še nij védel poprej, in odpravil se je sv. Mihela po polu dne v gozd na lov. Tam niti répa nij mogel ujeti, ker so bili uže vsi polhi zbrani v odhod. Kadar idoči po stezi pridejo baš mimo njega, ki je ondukaj žalosten čakal dne, tedáj huddé-gonjác povpraša svojih tovarišev, kde lí je ostal lísee. Takó je ime največjemu, najtežjemu polhu. Odgovoré mu, da je ostal na „gladkej skali.“ Pólhar, vesel, da je to slišal, takój steče k rečenej skali, ter ujame polha lísea, tólicega, da je sedem krat počival, predno ga je prinesel domóv. Tak je bil ta polh!

Še je pripovedka o necem kmetu, ki je pred mnogimi léti čez gozd po noči hotel iti domóv ter padel v brezno, kakeršnih je po Notranjskem obilo. Priletel je do tál, a pobil se nij posebno. Vender nij mogel upati, da bi mu še kedáj zasvetilo božje solnce. Pod zemljó je živel ob samih polhih, katerih je bilo dovolj. V groznej skrbi se domislí napósed, kakó bi se mogel otéti. Na sebi je imel bagrén (škrlátast) brezrokávee (lajbljee). Iz te obléke je urezoval ozke trakove, katere je polhom privezával okolo vratú. Dejál je: „kdor

ujame tacega polha, to brez nobene dvojbe začne premišljati, od kod ima rudéčo ogrlino; morda me po tacem slédu potlej vender kdo najde.“ Nij se mož prevaril. Teh polhov je bilo po gozdi, kar dalje tem več. Ljudjé so se čudili in iskali, od kod hodijo ti posebni polhi. Skôraj potem so res kmeta našli ter ga potegnili iz jame. A nij dolgo živel, ker je bil od strahú in velikih muk preoslábel v podzémelskem zaporu. — j —

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Rujavi hrost ali keber.

Izvestno ga ni nobe-
nega med vami, da bi ne
poznal hrosta, te jako
kvarljive živalice, ki jo
štejemo v vrsto žuželk.
Hrosti se, kakor večina
drugih žuželk, preobra-
zujejo, to je, v začetku
imajo vse drugačno telo,
nego proti koncu svojega
življenja. Za to izpreo-
brazbo potrebujejo hrosti
po štiri leta. Iz jajčec
se izvalé najpred črvom
podobne ličinke ali pod-
jédi, ki so zelo kvarljive
in grde živalice. Ti pod-
jédi živé pod zemljo, ob-
jédajo rastlinam korenine
in prerivajo zemljo na
vse strani. To jako kvar-
ljivo življenje pod zemljo
traje 3 do 4 leta. Kadar
so popolnem dorasli, po-
dobni so do 50 mm dol-

gemu, blede rumenkastemu, členastemu črvu, ki ima na prvih treh obročkih tri pare nog. H koncu četrtega poletja se zabubijo ter se prihodnje vzpom-
ladi pokažejo v podobi popolnega hrosta.

Rujavi hrost se prikaže koncem meseca aprila ali pa začetkom maja, kadar pri nas drevje ozelení. Po dnevi počiva mirno po drevji, a zvečer leta okoli. Živi se z objedanjem listja, cvetja in mladih plodov ter naredí večkrat neizmerno mnogo kvare, posebno vsako četrto leto, ko se prikaže v brezšte-

vilnej množini. Zatorej je treba hroste na vso moč zatirati. Najbolje se pokončajo, ako se otrsajo z dreves in pobirajo. A velik in izdaten vspeli se pokaže samo takrat, ako se k skupnemu delovanju združi po več vasi in občin. V ta namen so izdane posebne postave in naredbe, ki ostro ukazujejo županom gledati na to, da se hrosti pobirajo in pokončavajo. V pokončevanje hrostov tudi vi otroci lahko mnogo pripomorate, kar se po nekaterih krajih tudi godi. — Hrosti se morajo otrsati z dreves zgodaj zjutraj, predno jih je solnce obsijalo, ali pa ob mrzlih in oblačnih dnevih. Takrat hrosti visé obumrli po listji in vsak stres jih pomeče na tla. Pod drevo naj se razgrne kaka rjuha ali kaj družega, da se mrčes tem hitreje pobere, in se ni treba za vsacega pripogibati. Z apnom pomešani hrosti dadó jako dober gnoj. Tudi kokoši jih radi zobljejo.

Hvala Bogu, da imajo hrosti tudi med živali dosti sovražnikov. Vrane, kavke, skorjanci in mnoge druge ptice jih pridno pobirajo. Tudi krt jih preganja pod zemljo, a na zemlji jih lové netopirji, ježi, kune in lisice.

Na denašnji podobi vidite zgoraj dva hrosta, na levo je samec, na desno samica; spodaj v zemlji ste dve ličinki, jedna večja, druga manjša; v kotu spodaj na desno je buba.

Razne stvari.

Kratkočasnice.

* Gospodar reče pri večerji pastirjema: „Volár, jutri se le zgodaj vzdigni, in tudi ti ovčar, da kmalu napaseta in hitro priženeta domóv. Matijček bode volí gonil, a ovčar Tomažek za klešče držal, kadar bodemo orali za ozimec ondú na gričku. Kdor poprej vstane, dobode od mene v dar tisto járetec, katero se je naposled storilo.“ Pastirja se po večernej molitvi hitro spravita na hlev v postelj in oba trdno pri sebi skleneta, da zjutraj vstaneta za rana prej ko mogoče. Ko dopóldne priženeta čredo domóv, nudi jima gospodar kruha za predjuznik, vprašaje ju: „Kdo vaji je bil denes prvi na nogah?“ — Matijček: „Jaz sem Tomažka za mnogo prehitel. Imel sem vže šibo v roci, kadar je on steprav drugi črevelj obuval.“ — Tomažek: „Ni res; jaz sem tebe prehitel. Takrat črevlja nisem obuval, ampak preobuval sem ga, ker mi je skozi natrgani podplat na poti v hlev zadril se praprotni storž v nogo.“ — Matijček: „Lazeš, lažnjivec grdi!“ — Nato Tomažek: „Kdo je pač večji grdin od tebe, nesramnega lažnika!“ —

Razsódi zdaj gospódar in reče: „Vstala sta oba zgodaj, to vem. Ali tega ne vem, kdo prvi? Izza vajinega prepira se to tudi izvedeti ne dá. Ne kregajta se torej, saj jaz iz vajinih besed sklepam, da sta vstala oba h kratki in jare ostane moje.“

* Gluh fant je postal vojak. Desetnik (koprol), kí ga je učil eksercirati, moral se je ž njim veliko jeziti ter ga je suval in tepel, češ, kdor ne sliši, ta naj čuti.

* Stotnik reče umazanem vojaku: „Ali nimaš več sraje, da bi se preoblekel, zamazanec!“

Vojak: „Imam jih cel ducat, pa moram vse najedenkrat nositi.“

Stotnik: „Zakaj?“

Vojak: „Zato, ker je ta moja jedina srajca z ónimi jedenajsterimi zakrpama.“

* Sodnik reče tátú: „Kako moreš ubozemu krčmarju ukrasti še nož in žlice, ko mu nisi plačal ne jedi ne vina?“ — „Dà,“ odgovori tat, „prodati sem hotel nož in žlice, da bi bil plačal ubozemu krčmarju jed in vino.“

Računska naloga.

(Priobči H. Podkrajšek.)

Mirko je dobil od očeta vsak dan po jedno domačo nalogo. Da bi je tem pridneje izdelaval, objubijo mu oče za vsako dobro izdelano nalogo po 5 kr. v dar; drugače pa je moral Mirko očetu povrniti po 2 kraja za vsako nalogo, če je bila slabo izdelana. — Čez mesec (30) dni je dobil Mirko od očeta 1 glđ. 22 kr. Koliko nalog je bilo dobro, koliko slabo izdelanih?

Rešitev številčne in zabavne naloge v 3. „Vrtčevem“ številu.

a) Rešitev naloge s številkami:

8 9 7 3 = **K**osa,
 9 8 9 = **O**ko,
 6 9 8 3 = **R**oka,
 9 7 3 = **O**sa,
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 = **Š**tajersko,
 8 6 5 7 = **K**res,
 9 2 9 8 = **O**tok.

To nalogo so prav rešili: Gg. A. Žager na Gorici p. Mozirja; Ig. Rozman, učit. na Dobravi pri Kropi; M. Rant, učit. v Premu; Jos. Valentič, učit. v Lazaretu pri Kopru; G. Koželj, učit. v Št. Gothardu; Iv. Zarnik, učit. na Breznici; Fr. Ferline, Tone Kosi in A. Gaus, učit. pripravn. v Mariboru; Alojzij Vakaj, pri Sv. Ani v slov. gor. (Stir.); Jos. Pavčič, Drag. Goederer, Jos. Kržišnik, Iv. Zadnik, A. Št. Vidski, Jos. Zanoškar, Bož. Tomšič in Iv. Štrunkelj, dijaki v Ljubljani; Svojmir Tertinek, gimnazijalec v Mariboru; Fr. Krašovec, učenec v Št. Jurji na Taboru (Stir.); Iv. Rencelj, učenec v Sežani; Nace Šijanec, uč. pri sv. Lovrencu (Stir.); Fr. Špidler, uč. pri sv. Ani na Krembergu (Stir.); Mart. Šmogavc, uč. v Tinji; Hektor Traversa, uč. v Rifenbergu pri Gorici; M. Koren, F. Blažon, Iv. Ambrožič, Fr. Pogorelec, Iv. Ziberl in Fr. Udovič, učenci v Planini; Iv. Medič, Jan. Brinšek, Kornelj Gorup, J. Mularček, Peter Jeraj, Jos. Hitti, Fr. Čuk in Jož. Povše, učenci v Ljubljani; Ant. Kovač, uč. v Borovnici; Janko Sajovic in Kon. Pollak, učenca v Kranji; Al. Ferk, učenec pri D. M. Snežni (Stir.); Angel. Rakovec, uč. v Postojni; Ant. Hriberšek, Val. Resnik in Fr. Orožen, učenci v Vojniku (Stir.); Iv. Poženel, uč. na Uncu; Val. Benkovič, uč. v Kamniku; Fr. Pretnar, Al. Vehovec, Jan. Dereani, Al. Kramaršič in Jan. Rošelj, učenci v Žužemberku; Ant. Jamar in Jož. Pezdinik, učenca na Dovjem; Stef. Podpac, uč. na Jesenicah; Učenci in učenke II. razreda v Zavci. — Pavla Leitgeb, učiteljica pri Sv. Križi bl. Ljutomera; Fr. Šmitik, učiteljica v Boh. Bistrici; Leop. Šentak, gospodična na Vranskem (Stir.); Urška Hrušnik, gospodična v Ljubljani; Barica pl. Leder, Ivanka Trošt, Franjca Mihelič, Micika Šimunovič, Micika Kavšek na Vinici; Romana Vašič, učenka v Trebnjem; Ljudevita Papež, učenka na Jesenicah; Zefka Ljubec, učenka pri presv. Trojici v slov. gor. (Stir.); Leopoldina Ličan,

učenka v zavodu šol. sester v Mariboru; Georgina Lavrič, učenka na Rakeku; Ottilija Možina, učenka pri sv. Marku (Stir.); Agata Kenda v Kresnicah; Cecilija Pogračnik, učenka na Dobravi (Gorenjsko); Ivanka Kump in Ivanka Sobar, učenci v Zgor. Sušici (Dolenjsko); Marija Pongračič, učenka v Tinji; Tončka Podvornik in Katica Škarlin, učenci na Dobrni (Stir.); Sofija Žilnik in Franja Habjan, učenci v Št. Jurji na Taboru (Stir.); Ivanka Steinmetz, učenka v Serajevem (Bosna); Marija Dolencec in Lucija Rencelj, učenci v Sežani; V. Milavec, Iv. Rovan, Ant. Modrijan, Fr. Rovan, Iv. Doljenec, T. Mrhar, H. Skrem, J. Lepin, Fr. Žitko, Fr. Podboj, Fr. Posega, A. Zorec, M. Ziberl in Iv. Urbas, učenke v Planini.

b) Rešitev zabavne naloge:

V
k r t
V r t e c
p e k
e

To nalogo so prav rešili: Gg. Fr. Ks. Krušič, v Slov. gradu (Stir.); Jos. Hrovatin, nadučit. v Sežani; Al. Vakaj pri sv. Ani v slov. gor. (Stir.); Jos. Valentič, učit. v Lazaretu pri Kopru; M. Rant, učit. v Premu; Iv. Zarnik, učit. na Breznici; Fr. Ferline, A. Gaus, Tone Kosi in Fran. Brinar, učit. pripravniki v Mariboru; Matevž Zigon, trg. učenec na Savi pri Jesenicah; Svojmir Tertinek, dijak v Mariboru; Jos. Pavčič, Mat. Hočvar, Drag. Goederer, Iv. Zadnik, A. Št. Vidski, Jos. Kržišnik, Jos. Zanoškar, Bož. Tomšič in Iv. Štrunkelj, dijaki v Ljubljani; Benedikt Delkin, dijak v Gorici; Fr. Krajnc, Jos. Hafner in Fel. Nagu, učenci mesč. šole v Krškem; Kornelj Gorup, Iv. Kromar, Jos. Kromar, Iv. Medič, Jan. Brinšek, Fr. Čuk, Janko Mularček, Pet. Jeraj in Jos. Hitti, učenci v Ljubljani; Val. Benkovič, učenec v Kamniku; A. Kovač, učenec v Borovnici; Fr. Krašovec, učenec v Št. Jurji na Taboru (Stir.); Nace Šijanec, učenec pri sv. Lovrencu v slov. gor. (Stir.); Mir. Koren, učenec v Planini; M. Šmogavc, učenec v Tinji; Hektor Traversa, učenec v Rifenbergu pri Gorici; A. Čretnik, Fr. Kolar, Fr. Miklavc, Fr. Podbrežnik, Iv. Strmčnik, Jos. Zavalovšek, učenci v Vočni (Stir.); Janko Sajovic in Konrad Pollak, učenca v Kranji; Iv. Poženel, učenec na Uncu; A. Hriberšek, Val. Resnik in Fr. Orožen, učenci v Vojniku; Angel. Rakovec, učenec v Postojni; Al. Ferk, učenec pri D. M. Snežni (Stir.); Mir. Koželj, učenec v Št. Gothardu; Fr. Pretnar, Al. Vehovec, Jan. Dereani, Al. Kramaršič in Jan. Rošelj, učenci v Žužemberku; Učenci in učenke II. razreda v Zavci. — Fr. Šmitik, učiteljica v Boh. Bistrici; Barica pl. Leder, Ivan. Trošt, Franjca Mihelič, Micika Šimunovič in Micika Kavšek, na Vinici; Leop. Šentak, gospodična na Vranskem; Leop. Ličan, učenka v zavodu šol. sester v Mariboru; Georgina Lavrič, učenka na Rakeku; Ljudevita Papež, učenka na Jesenicah; Ottilija Možina, učenka pri sv. Marku (Stir.); Pavlina Vivod, učenka

pri sv. Florijanu v Doliču (Štir.); Zefka Ljubec, učenka pri presv. Trojici v slov. gor. (Štir.); Alojzija Drašček, učenka v Kanalu (Goriško); Romana Vašič, učenka v Trebnjem; Sof. Žilnik in Franja Habjan, učenki pri v St. Jurji na Taboru (Štir.); Ivanka Steinmetz, učenka in Serajevem (Bosna); Marija Čeplak in Marija Zavolovek, učenki v Vočni (Štir.); Mica Pongračič, učenka v Tinji; Ivanka Sobar in Ivanka Kump, učenki in Zgor. Sušici (Dolenjsko); Cecilija Pogačnik, učenka na Dobravi (Gorenjsko).

Slovstvene novice.

* Zgodovina fará Ljubljanske škofije. Prvi zvezek: Zgodovina Sorške in Preške fare. Izdaje A. Koblar. — Ta lična in jako zanimiva knjižica obseza na 131. straneh zgodovino zgoraj omenjenih dveh duhovnjakó temeljito, da bode vsakdo z radostjo prečital to vsega priporočila vredno knjigo ter jedva čakal, da nas trudoljubivi gospod pisatelj skoraj razveseli z drugim zvezkom. Opisovanje fará

Ljubljanske škofije ima veliko važnost za našo domačo zgodovino, vzlasti pa še posebej vstreza vsacemu domoljubu dotične fare, ki bode opisana v tej knjigi. Cena knjigi s poštnino vred je 35 kr.

* Domača Čitalnica. Ribičev sin. Pravljica. Za slovenski národ prosto predelal F. St. — To je naslov mičneje knjižici, ki je prišla v založbi knjižarja Jan. Giontini-ja na svitlo in se dobiva po 10 kr. iztisek, s pošto vred 12 kr.

Zahvala.

Prečastitemu gosp. Janezu Tomaniču, tukajšnjemu kaplanu in katehetu, izreka podpisani s tem najpriščnejšo zahvalo, da so za našo šolsko mladino priskrbeli „Vrtec.“ Bog naj blagodarí dobro delo!

Pri Mariji Snežni v 5. dan marca 1884.

Vid Majcen,
šol. vodja.

Skakalnica.

(Sestavil Lav. Cveinič.)

	mla-	pre-	vil	ki	bih	ljo-	po	li	do-	tro-	
dra-	v	o-	de-	je	čni	maj	po	ci	ča-	na-	leh
iz	ga	ki	žar-	ži-	zem-	hri-	ra-	či	vo	zo-	o-
slad-	mll	o-	ra-	mlaj	sec	soln-	v	se-	ter	o-	ra-
sr-	na	so	drev-	ki	Jim	ve-	ico-	mla-	to-	nik	pet
me-l	nej	dost	tro-	i-	po	po-	pi	gros	li	pe-	lo
glas	ca	re	ti	ji	žji	gra	dnji	eve-	se-	si-	maj-
le-	na	po	zbor	mov-	la	vse	smeb	kt-	slad-	po-	vo
po-	sve-	zla-	be-	je	in	ji	če-	ve-	je	tra-	jah
le-	ze-	vsod	gr-	mi	se	va	in	ki	bu-	no-	vsod
po	ko	tu	se	zi-	pro-	ka-	ca	vse	vi	ve-	po
	hi	ra	o-	mor	pti-	o-	pe-	po	spet	je	

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Listnica.

Gg. Slivaticus: Povest „Priatelj“ bi se dala porabiti v „Vrtci“, ali slovnične poplave bi jej še treba. — J. Ž. v C.: Hvala za poslano legendo; pride na vrsto. Naročnino na „Vrtec“ za II. polletje in 1 gl. za slov. uč. društvo prejeli. — Kaaverij: Hvala na poslanem! Pride vse na vrsto. — Iv. Z. na B.: Ni zrelo za natis! — Fr. Š-k v B. B.: Pošijite, nam bode drago! — F. K. v M.: Darilo je razpisano za kako dobro pripoved, a ne za pravljice ali bajke, ki se nahajajo mej narodom. — Tone iz G.: Pesi še niso zrele za natis. — F. U. v Lj.: Pesen „Na snegu“ ni za natis. — Fr. T. v M.: Rebusov ne moremo probčiti, ker nemamo nobenega lesoreza v Ljubljani, da bi nam podobe izrezal. Druge Vaše drobtine, ki ste nam je poslali, so še pomanjkljive in niso za natis; kar je dobrega zrna radi probčimo. — Mnoгим drugim dopisnikom: Rokopisov še nismo pregledali.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtečvo.“ mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.